

Martin Heidegger: *Što je metafizika?*

Izdavač:
Institut za filozofiju
Ulica grada Vukovara 54
Zagreb
www.ifzg.hr

Za izdavača:
Filip Grgić

Grafička priprema i design:
Marin Martinić Jerčić

Tisak:
Grafomark d.o.o.

ISBN 978-953-7137-36-6 (cjelina)
ISBN 978-953-7137-35-9 (1. svezak)
ISBN 978-953-7137-34-2 (2. svezak)

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem 000897636

Martin Heidegger: *Što je metafizika?*

2. SVEZAK

Ivan Kordić

Smisao Heideggerove teze
o ništavnosti bitka

 Institut za
filozofiju
Zagreb, 2015.

Predgovor

U središtu mišljenja Martina Heideggera stoji metafizika kao temeljni oblik zapadnjačkog filozofiranja u njegovu povijesnom i aktualnom kontekstu. Svoja razmišljanja o njoj on je prezentirao na različite načine i u različitim okolnostima. Jedan od načina njihove prezentacije jesu i njegova prigodna predavanja, a jedno od najznačajnijih je svakako nastupno predavanje na Sveučilištu u Freiburgu 1929. godine pod naslovom “Što je metafizika?”, kojemu je kasnije nadodao “Pogovor” i “Uvod”. A nije pretjerano reći da se u ova tri teksta na dojmljiv način zrcali sva dubina i širina njegova cjelokupnog mišljenja.

S ovim tekstovima prvi put sam se susreo u seminarima koje je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Freiburgu krajem sedamdesetih godina prošlog stoljeća održavao Friedrich-Wilhelm von Herrmann, Heideggerov dugogodišnji privatni asistent, kojemu je on povjerio i izradbu cjelokupnog izdanja njegovih djela (Gesamtausgabe). Dakako, kao student razumio sam malo ili ništa od onoga što oni sadrže, ali me već na početku fascinirala jednostavnost i neposrednost kojom ih je on interpretirao. Stoga sam ih uvijek nanovo čitao i sve više razumijevao kako malo ih razumijem. A kad sam i sam postao sveučilišni nastavnik u Zadru, Zagrebu i Mostaru, uvijek nanovo sam pokušavao promišljati ih zajedno sa svojim studenti(ca)ma.

Ovdje želim predstaviti rezultate tih promišljanja. Posvećujem ih svima onima koje filozofija istinski zanima. A za njihovo barem donekle primjereno razumijevanje smatram nužnim čitateljima ponuditi izvorne tekstove na njemačkom i njihov prijevod na hrvatski jezik, što je sadržaj zasebnog sveska koji je izdao Institut za filozofiju 2015., dok u ovoj knjizi donosim vlastitu interpretaciju, i to u kontekstu cjeline Heideggerova mišljenja. Koliko sam u tome uspio, mogu prosuditi njezini čitatelji. Uostalom, ona želi biti samo mali poticaj zainteresiranima da

se okrenu filozofiranju sa za mnoge najoriginalnijim misliocem nakon Kanta, za kojega je glavno načelo filozofiranja da je svaki odgovor samo poticaj na novo pitanje o predmetu mišljenja.

Iako su tekstovi poredani tako da je po uobičajenoj logici stvari na prvom mjestu "Einleitung" (Uvod), na drugom nastupno predavanje "Was ist Metaphysik?" (Što je metafizika?), a na kraju "Nachwort" (Pogovor), ipak se zbog kronologije nastanka tekstova čini primjernim najprije interpretirati nastupno predavanje, zatim "Pogovor", a na kraju "Uvod". Pri tom se brojevi u zagradama odnose na stranice njemačkog izvornika iz gore navedenog sveska.

Sadržaj

1. Heideggerovo misaono putovanje	9
2. Višeslojnost nastupnog predavanja i cjelovitost spisa	13
3. Predavanje “Što je metafizika?” i njegovo razumijevanje	17
3.1. Postupno razvijanje metafizičkog propitivanja	18
3.2. Izradba pitanja o Ničemu	31
3.3. Odgovaranje na pitanje o tubitku i o Ničemu	41
4. “Pogovor” kao odgovor na prigovore	73
4.1. Bijeg od metafizike i od istinskog mišljenja	73
4.2. Filozofija Ničega kao nihilizam?	77
4.3. Filozofija tjeskobe?	83
4.4. Filozofijom osjećaja i neegzaktnog kazivanja protiv logike?	92
5. “Uvod” kao povratak u temelj metafizike	111
5.1. Pitanje temelja kao istine bitka i metafizike	112
5.2. Prevladavanje metafizike i pitanje istine bitka	117
5.3. Bitak i tubitak, briga i egzistencija	144
5.4. Vrijeme i bitak i njihovo razumijevanje	161
5.5. Metafizika kao onto-teologija i pitanje njezina temelja	169
5.6. Ništa, uzročnost i poniznost mišljenja	174
6. Popis korištenih spisa Martina Heideggera	181